# VERSLAG

Vergadering
**Gezamenlijke Raadscommissies**

**Raadzaal**

**1 november 2023**

# Index verslag vergadering gezamenlijke raadscommissies

# woensdag 1 november 2023

**Algemeen**


| | | |
|---|---|---|
| 1. | Opening en vaststellen agenda | 3 |
| 2. | Mededelingen van de voorzitter | 3 |
| 3. | Beeldvorming Programmabegroting 2024 en Belastingverordeningen 2024 | 3 |
| 3.1 | Vragen aan wethouder Walters | 3 |
| 3.2 | Vragen aan wethouder Scheepers | 7 |
| 3.3 | Vragen aan wethouder Heller | 10 |
| 3.4 | Vragen aan wethouder Van Voorden | 13 |
| 3.5 | Vragen aan wethouder Van Hunnik | 16 |
| 3.6 | Vragen aan burgemeester Van den Top | 18 |
| 4 | Oordeelsvorming Programmabegroting 2024 en Belastingverordeningen 2024 | 18 |

# GEZAMENLIJKE RAADSCOMMISSIES

# WOENSDAG 1 NOVEMBER 2023

**Locatie:** Raadzaal
**Voorzitter:** H.H. Fennema
**Griffier:** mw. A.J. van Meerveld

*Aanwezigen bij aanvang:*
*fracties:*
*Hart voor Hilversum: M.F. Eerenberg, R.J.C. Lancé en mw. R.W.C. Redmeijer,*
*D66: J.J.A.N. Deen, R.H. van Grieken en J.T.M. van Nistelrooij;*
*VVD: G.J. Ekelmans en T.R. Westerneng*
*GroenLinks: mw. M.H.A. Remmers en J.A. van Waarden*
*CDA: G.J. Postma en K. Tabak,*
*Democraten Hilversum: mw. A. van de Beek, R.J.H. Docter en J.E.M.G. Göbbels*
*PvdA: C. Bakker en mw. J. Kalk;*
*SP: J.P. Otto en mw. B. Verweij;*
*ChristenUnie: B. Nanninga en J. Heek.*
*BVNL: mw. F. Durlacher en mw. A.E. Leeuwin.*

*College: G.M. van den Top, burgemeester en de heren B. Heller, A.R.C. Scheepers, N.G.T. van Voorden en de dames K. van Hunnik en K.J. Walters wethouder.*

*Ambtelijke ondersteuning: J. van Wieringen.*

**1. Opening en Vaststellen agenda**
De **voorzitter:**
- opent de commissievergadering en heet iedereen welkom;
- deelt mee dat in deze commissievergadering twee woordvoerders per fractie zijn toegestaan;
- stelt vast dat de commissie het toestaat dat een fractielid van Hart voor Hilversum na de dinerpauze door een collega wordt vervangen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

**2. Mededelingen van de voorzitter**
Er zijn geen mededelingen.

**3. Beeldvorming Programmabegroting 2024 en Belastingverordeningen 2024**
De **voorzitter**:
- merkt op dat de hoofdvraag is of de voorliggende begroting een juiste uitwerking is van de door de raad vastgestelde kadernota;
- deelt mee dat onderdeel van de begroting de paragraaf lokale heffingen is; bij vaststelling van de begroting wordt ook die paragraaf vastgesteld, als gevolg waarvan de belastingverordeningen aanpassing behoeven; de belastingverordeningen vormen daarom een onderdeel van de commissiebehandeling.

**3.1 Vragen aan wethouder Walters**
**Hart voor Hilversum:**
- informeert naar de stand van zaken van de invoering van de Omgevingswet; wethouder **Walters** heeft al druk getest met het digitale stelsel van de Omgevingswet; de testen gaan goed en nu is het college met de ketentesten bezig; de gemeente bevindt zich op schema, maar zij kan niet voorzien wat er gebeurt als het hele land op het nieuwe systeem overgaat.

De **PvdA**:
- informeert naar de ratio van de reden waarom het college de borgstellingen van € 573 miljoen niet als risico in de risicoparagraaf vermeldt; wethouder **Walters** vermeldt geen borgstellingen in die risicoparagraaf omdat de kans van optreden van het risico zeer klein is;
    - **D66** vraagt nadere toelichting op het risico bij het onderwijshuisvestingsbeleid en wil weten of de maximale waardes van dit risico lager zijn dan € 100.000,-; de heer **Van Wieringen** schat het maximumrisico in op € 275.000,- en dat betreft kapitaallasten; risico's onder de € 100.000,- zijn niet in de simulatie meegenomen; bij een risico onder de miljoen euro en lager dan 10% worden die niet meegenomen;
    - de **ChristenUnie** wil een toelichting op het risico van 20% op datalekken; wethouder **Walters** licht toe dat het ook om kleine datalekken kan gaan, wat niet wil zeggen het maximale bedrag nodig te hebben; in elke gemeente komen elk jaar wel een of twee datalekken voor, zodat de kans zo hoog is; dat wil niet zeggen het maximale bedrag te behalen;
    - de **ChristenUnie** is benieuwd waarom inflatie, de arbeidsmarkt en oorlog niet in de top 10 van risico's zijn genoemd en niet zijn gekwantificeerd; wethouder **Walters** neemt die niet op, omdat het algemene zaken zijn; met inflatie houdt het college rekening door de investeringen op te plussen; de arbeidsmarkt heeft met alle taakvelden te maken en het heeft geen zin om daarop een arbeidsmarktindicator toe te passen; dan krijgt men geen beeld dat meer helder is;
    - de **SP** informeert hoe reëel de plus van € 3 miljoen is bij voorraden en waarop het college die aanname baseert (bladzijde 178); de heer **Van Wieringen** antwoordt dat het gaat om een meerjarig bijtrekken van de balans aan de hand van investeringen en ontwikkelingen van de begroting; hij legt uit dat de gepresenteerde voorraden de in de grondexploitaties gewaardeerde gronden betreffen; de minnen zijn veroorzaakt door de voorzieningen van de grondexploitaties; wethouder **Walters** voegt toe dat het een technische doorrekening is van hoe de grondexploitaties door de jaren heen uitpakken; daaruit volgt onderhanden werk, wat voorraden betreft; het is ook realistisch en in de planning gezet.

De **VVD**:
- vraagt of de 72% sociale woningbouw in 2022 invloed heeft op de activiteiten van woningbouw in 2024 en verdere jaren; wethouder **Walters** zag in de afgelopen vijf jaar dat de gemeente beschikt over 27% sociale woningen; het streven is ook om dat percentage zo te houden; daartoe verwijst zij ook naar een komende collegebrief;
- ziet de betaalbaarheid van projecten onder druk staan en vraagt of 72% sociale woningbouw in 2022 invloed heeft op de komende jaren; wethouder **Walters** kan dat niet precies zeggen en gaat uit van wat er uiteindelijk overblijft na bouw en verkoop;
    - de **SP** informeert naar projecten die in de problemen komen door aanpassing van percentages voor woningcategorieën; wethouder **Walters** erkent dat er sprake is van lastiger projecten, zodat er vorige week een subsidieaanvraag Start bouwimpuls is gedaan bij het Rijk, teneinde ondersteunend geld binnen te halen om zoveel mogelijk projecten door te laten gaan; 1221 wacht nu op een uitspraak van de Raad van State en daarna is bekend of en hoe projecten verder gaan;
    - de **SP** informeert naar de bereidheid van het college om bij projecten in moeilijkheden naar de raad toe te komen; wethouder **Walters** rapporteert de raad als projecten vast zitten;
    - **D66** vraagt om uitleg over het vertrouwen van het college over de groei van het aantal te realiseren woningen in 2030 en om het aantal van 3.000 woningen te halen, welke groeispurt echter niet blijkt uit de woonmonitor; wethouder **Walters** baseert dat vertrouwen op de planmonitor, de lijst projecten die de gemeente aanmeldt bij de provincie; het geheel telt op tot 4.000 woningen; door woningsplitsing en wonen boven winkels komen er ook nog woningen bij; op grond daarvan denkt zij dat 3.000 woningen in 2030 haalbaar zijn als de markt niet al te veel tegen zit;

- de **SP** hoorde klagen over hoge afkoopsommen en vraagt hoe het college die meeneemt bij het aantal te verbouwen woningen boven winkels; wethouder **Walters** kondigt binnenkort het bestemmingsplan Woningsplitsing en verkamering aan, waarmee heldere regels over woningsplitsing bekend worden; de afkoopsom is al voor goedkope woningen iets omlaag gegaan en de raad heeft deze ook vastgesteld;
- de **ChristenUnie** is benieuwd wanneer de raad de woonzorgvisie mag verwachten; wethouder **Walters** heeft daartoe nog geen planning voor een specifiek kwartaal in 2024 in gedachten;
- de **SP** wil weten in hoeverre de op het Circusterrein geplande flexwoningen in de planning van het te bouwen aantal woningen zijn meegenomen; wethouder **Walters** antwoordt dat die woningen in de planning zijn opgenomen; de **SP** vraagt wat er gebeurt als die woningen niet of niet voldoende worden gerealiseerd; wethouder **Walters** gaat met partijen in gesprek om zoveel mogelijk woningen te realiseren;
- de **SP** is benieuwd waarom voor flexwoningen is gekozen in plaats van voor een permanent complex; wethouder **Walters** herinnert aan een aangenomen amendement om snel flexwoningen te realiseren, dat in het coalitieakkoord is bekrachtigd.

**Democraten Hilversum**:
- vraagt waarom de gemeente geen grond verwerft voor cpo-initiatieven; wethouder **Walters** heeft daarvoor al ruimte gemaakt op Anna's Hoeve; er zijn ook cpo-initiatieven op Crailo en voor een ervan is er al een contract gesloten; voor het Circusterrein ligt er een waslijst aan wensen waarover men op den duur te spreken komt;
- vraagt of cpo in Crailo ook beschikbaar is voor initiatiefnemers uit Hilversum; wethouder **Walters** zegt van wel, maar de uitvraag daarvoor is al een tijd terug gedaan.

**GroenLinks**:
- vraagt wat het college met de positieve € 2,9 miljoen uit de septembercirculaire wil gaan doen; wethouder **Walters** heeft heel veel ambities en projecten lopen, maar wil nu niet over allerlei andere ideeën praten; voor onderwijshuisvesting komt nog een actualisatie en die wil zij afwachten voor nieuwe projecten te initiëren.

De **ChristenUnie**:
- vraagt of de groei in grondexploitaties en woningen realistisch is en of daarmee is voldaan aan de VNG-resolutie om een realistische begroting te maken voor de gemeentelijke kerntaken; wethouder **Walters** begroot zorg en uitkeringen rechtdoor en hoogt die bij de voorjaarsnota op met de procentuele stijging; tegelijkertijd vormt het college een buffer, die deels voor autonome ontwikkelingen wordt ingezet.

**Hart voor Hilversum**:
- is benieuwd tot welk rentepercentage het college lenen nog verantwoord vindt en of de gemeente de komende tijd ambities moet bijstellen als lenen te duur wordt; wethouder **Walters** laat in de begroting de schuldenstijging zien en met welke rentepercentages wordt gerekend; een stijging van 1% in rente gaat dan over enkele tonnen meer; het college stuurt voornamelijk op financiële richtgetallen, die er nog steeds goed voor staan; het weerstandsvermogen is uitstekend en het college vult de reserves aan; de gemeente is dus goed voorbereid op een rentestijging; zij ziet op dit moment niet dat temporiseren of kiezen nodig is.

**D66**:
- vraagt een toelichting op de te lage toevoeging aan de voorziening riolering ten behoeve van het dekken van de kosten van de riolering en wil weten wat het gevolg is van de activering van die voorziening is; wethouder **Walters** heeft bij de jaarstukken 2022 € 180.000,- aan de spaarvoorziening gedoteerd; in de eindejaarsrapportage stelt het college voor om ook dit jaar € 652.000,- daaraan te doteren; in de voorliggende begroting is de dotatie weer afgestemd op de investeringen, zodat de balans is hersteld;

- stelt dat het college ook had kunnen kiezen om de rioolheffing harder te laten stijgen in plaats van de ozb; wethouder **Walters** heeft dat wel gedaan, omdat de rioolheffing met 8,1% stijgt; en de ozb slechts met 1,76% stijgt;
- wijst nog steeds op de niet kostendekkende rioolheffing; wethouder **Walters** bevestigt dat, maar die kostendekking is er wel weer in 2027; het college wil ook de woonlasten in balans houden; het streven is wel naar volledige kostendekkendheid te gaan.

De **SP**:
- vraagt welke gesprekken het college voert over de met 35% stijgende waterschapskosten; wethouder **Walters** betreurt die stijging, maar het betreft een eigen bestuursorgaan, waarmee het college dus niet in overleg gaat; het is namelijk een democratisch orgaan dat daartoe heeft besloten;
- informeert of de raad nader geïnformeerd kan worden over de gesprekken die het college wel heeft gevoerd; wethouder **Walters** heeft geen gesprekken met het waterschap daarover gevoerd; kwijtschelding van kosten van de waterschapsrekening worden door het waterschap aan de gemeente betaald.

**GroenLinks**:
- vraagt een update van het dierenwelzijnsbeleid en of zwerfdieren in de eigen regio opgevangen kunnen worden; wethouder **Walters** is in overleg met de regiowethouders en het Gooische Nest; opgestelde stukken bespreekt de regio in november; om nieuwbouw mogelijk te maken zullen gemeenten een goede dienstverleningsovereenkomst met een redelijk tarief moeten neerleggen en die zit al in de Hilversumse begroting; een nieuw dierenzorgcentrum is heel hard nodig; de overeenkomst met Amersfoort loopt nog tot 2024; het streven is om de nieuwbouw in 2025 gereed te hebben; bij een nieuw asiel kunnen de zwerfdieren ook worden opgevangen, wat niet kan op Crailo.

**Hart voor Hilversum**:
- leest uit de Hilversum monitor dat het vertrouwen in het gemeentebestuur met 10% is gedaald en vraagt hoe het college dat gaat aanpakken; wethouder **Walters** constateert dat het algemene vertrouwen in de politiek minder is, wat ook neerslaat op de gemeente; de ambitie is het vertrouwen op te krikken naar 35%; ook wordt geprobeerd de opkomst bij verkiezingen te verbeteren; daarnaast is er sprake van een nieuwe manier van bestuurlijke communicatie; het college blijft inzetten op participatie; er is dus een gezamenlijke inzet;
    - **D66** las in de monitor dat 16% van de inwoners vindt dat de gemeente doet wat ze zegt en wil daarop laten reflecteren; wethouder **Walters** betreurt dat percentage; aan alle kanten wordt geprobeerd de gemeente te laten doen wat zij zegt; het gaat om het duidelijk zeggen en dat ook uitvoeren;
    - **Democraten Hilversum** vraagt waarom de inzet niet is dat twee op de drie inwoners tevreden is over de gemeente; wethouder **Walters** stelt dat tevredenheid samenhangt met het algehele landelijke beeld; het college wil het juist goed doen en netjes besturen; uit onderzoek blijkt dat de tevredenheid over de gemeente een grote relatie heeft met het laatste contact met de gemeente; voor dienstverlening wordt daarom ook € 400.000,- vrijgemaakt, ook omdat dienstverlening de afgelopen tijd een knauw heeft gegeven aan het vertrouwen; op de vraag uit de monitor of Hilversum er de afgelopen jaren op vooruit is gegaan antwoordde een groeiend aantal mensen ‘ja’;
    - **D66** informeert naar de doorlooptijd van de in november komende participatieverordening; wethouder **Walters** komt met een startnotitie over participatiebeleid, waarvan de uitvoering enige tijd nodig heeft;
    - de **SP** informeert naar de bereidheid of het college meer tijd wil steken in het informeren van inwoners; wethouder **Walters** doet veel aan participatie en verklaart zich daartoe bereid; zij ziet toe dat voldoende mensen worden uitgenodigd voor participatieavonden; bij elk plan zet het college goed in op participatie.

**Democraten Hilversum**:

- vraagt of op de mediacampus flexwoningen voor studenten komen; wethouder **Walters** moet nog aan de gebiedsagenda voor het Media Park beginnen; het is nog niet bekend of dat flexwonen wordt.

**GroenLinks**:
- vraagt of het college bereid is om racisme, uitsluiting en minder doorgroeikansen binnen de ambtelijke organisatie mee te nemen bij het beleidsplan discriminatie; wethouder **Walters** gaat een medewerkersonderzoek houden en houdt nu een enquête over inclusie; de genoemde zaken komen daarin terug;
    - de **SP** informeert naar de termijn om over lokale inclusie te praten en aan welke concrete acties m.b.t. discriminatie het college denkt; wethouder **Walters** is nu bezig met de uitvoering van de lokale inclusie actieagenda; over een tijdje komt zij terug met wat is gedaan en hoe het verder gaat;
    - **Democraten Hilversum** informeert wanneer het nieuwe lhbti-beleidsplan te verwachten is; wethouder **Walters** heeft het huidige beleidsplan verlengd en heeft nog geen plannen om een nieuw beleidsplan op te stellen; eind volgend jaar wordt gestart met anti-discriminatiebeleid.

**Hart voor Hilversum**:
- informeert naar de omvang van de energiekosten van gemeentelijke gebouwen; wethouder **Walters** heeft daartoe in de voorjaarsnota € 180.000,- opgeplust, welk bedrag in deze begroting is opgenomen;

**D66**:
- vraagt waarop de 1,6% aanvullende subsidie is gebaseerd; wethouder **Walters** heeft dat gebaseerd op een amendement om ervoor te zorgen dat culturele instellingen niet de dupe worden van de hoge inflatie; het gaat om alle subsidieontvangers.

**Democraten Hilversum**:
- vraagt of de gemeente is voorbereid op het bestuurlijke overleg over herindeling en wanneer de Hilversumse inwoners bij besluitvorming worden betrokken; wethouder **Walters** antwoordt dat er op 9 november a.s. een bijeenkomst is voor raads- en commissieleden over de plannen van de gemeente Wijdemeren; op dit moment heeft zij op de vragen geen antwoord.

De **SP**:
- vraagt aandacht voor de binnenkomende subsidies op het sociaal domein en wil weten of die worden geworven; wethouder **Walters** heeft ESF-subsidies binnengehaald voor arbeidsmarkttoeleiding voor leerlingen van de Gooische Praktijkschool; ook haalt het college subsidies binnen voor re-integratie; het gaat er ook om of subsidie beschikbaar is;
- wil ook krantenberichten laten maken voor binnen te halen subsidies op het sociaal domein; wethouder **Walters** vindt dat een taak voor wethouder **Van Voorden;**
- vraagt oog te hebben voor de ondernemers van de Larenseweg (oliebollenkramen); wethouder **Walters** zal er op toe zien dat die worden betrokken;

### 3.2 Vragen aan wethouder Scheepers

De **ChristenUnie**:
- vraagt hoe de gemeente met inwoners communiceert over waarin de gemeente qua grondexploitaties gaat investeren; wethouder **Scheepers** communiceert niet met inwoners over finesses en onderliggende berekeningen van grondexploitaties; als het om totale bedragen van gebiedsontwikkelingen gaat zijn die de afgelopen jaren wel gecommuniceerd; investeringen in het zwembad of fietsenstallingen staan gewoon in de begroting.

**GroenLinks**:
- vraagt of er voldoende internationale onderwijscapaciteit in de regio is; **Scheepers** antwoordt dat er in het Arenapark primair onderwijs komt; in het stedenbouwkundig plan is ruimte voor

extra internationaal onderwijs; de te maken onderwijsinhoudelijke afwegingen zijn aan de portefeuillehouder Onderwijs;
- vraagt hoe € 100.000,- voor exploitatie van een multifunctionele sportaccommodatie op het Arenapark zich verhoudt tot het aantal niet te realiseren sportvelden aldaar; wethouder **Scheepers** gaat een unieke sportvoorziening mogelijk maken die een plus voor Hilversum als sportstad betekent;
    - de **SP** informeert naar de stand van zaken van verplaatsing van het Station bij het Arenapark; wethouder **Scheepers** licht toe dat de situatie nog niet anders is dan bij het vaststellen van het stedenbouwkundig plan drie maanden terug;
    - **Democraten Hilversum** vraagt waaruit andere projecten in het Arenapark dan het zwembad worden gefinancierd; wethouder **Scheepers** bevindt zich in de onderzoeksfase voor de multifunctionele sporthal; als dat onderzoek klaar is komt het college naar de raad terug voor het additionele investeringsvoorstel; de kosten zijn dan hoger dan € 18 miljoen.

De **SP**:
- vraagt waarom de gemeente zich bij de MRA niet op kleine ondernemers en bedrijfjes focust in plaats van alleen op media; wethouder **Scheepers** antwoordt dat Hilversum zich in de MRA met media juist onderscheidt; media zijn ook belangrijk voor de Hilversumse middenstand; de gemeente probeert zich bij de MRA zo goed mogelijk te positioneren, waarvan ondernemers en inwoners profijt hebben.

**Democraten Hilversum**:
- informeert naar mogelijkheden voor Hilversummers om aan een cpo in Crailo mee te doen; wethouder **Scheepers** licht toe dat op Crailo er twee cpo's zijn; voor Klein Crailo is gisteren de verkoopovereenkomst getekend en dat gebeurt binnenkort ook voor het tweede project; beide initiatieven zijn vanuit Hilversumse inwoners genomen; met GEM Crailo wordt bekeken of de komende tijd initiatieven genomen kunnen worden op het snijvlak tussen cpo en knarrenhoven.

**D66**:
- vraagt of in 2024 de jaarrekening van de ROM Utrecht op tijd komt; wethouder **Scheepers** zegt toe daarvoor zijn best te zullen doen.

De **VVD**:
- informeert naar de leegstand in Hilversum; wethouder **Scheepers** heeft daarop een andere berekeningswijze toegepast; er is weinig leegstand; bij de courante kantoren 2% tot 3%, wat minder is dan de frictieleegstand; aan grote ondernemingen die zich in Hilversum willen vestigen moet nee worden verkocht.

De **PvdA**:
- vraagt wat verdere uitbouw van de samenwerking bij de Ziggo deal inhoudt; wethouder **Scheepers** komt nog met nadere plannen voor de Ziggo-deal en die hebben te maken met het regionale mediafonds; de raad wordt nog geïnformeerd over wat er met het geld gaat gebeuren;

**Hart voor Hilversum**:
- informeert naar een relatie tussen het MPG en het weerstandsvermogen en wil weten wanneer er een update van het MPG komt; wethouder **Scheepers** bevestigt die relatie; het MPG is vlak voor de kadernota door de raad vastgesteld; bij de aangepaste plannen voor het Arenapark is de raad een update van het MPG gestuurd; het MPG wordt elk jaar geüpdatet, zo ook bij grote ontwikkelingen.

Het **CDA**:

- is benieuwd of de gemeente zicht heeft op uitgestelde betalingen door ondernemers in verband met corona en of zij ergens terecht kunnen; wethouder **Scheepers** kent de problemen, die nog niet heel breed zijn; daarover is het college met ondernemers in gesprek; morgenavond spreekt hij weer daarmee; de gemeente kan niet de lasten op zich nemen; bij TONK zijn wel betalingsregelingen getroffen; na morgen kijkt het college wat het kan doen;
    - de **SP** vraagt of het college een compensatiemaatregel voor corona in 2023 of 2024 overweegt; wethouder **Scheepers** heeft voor culturele en sportverenigingen een energieregeling ingesteld; meer is nog niet nodig, omdat er van regelingen niet zoveel gebruik wordt gemaakt; wel wordt daarvoor opnieuw reclame gemaakt.

**BVNL**:
- herinnert aan aangenomen motie M 23-65 'Van Nix naar beter' over een broedplaats, met het verzoek aan het college de raad hierover voor de begrotingsbehandeling 2024 te informeren, zodat zij om een stand van zaken vraagt; wethouder **Scheepers** heeft nog geen plek daarvoor gevonden, maar is daarnaar wel hard op zoek; een aantal plekken heeft hij op het oog, maar hij wil daarover met jongeren nog overleggen; hij verwacht dat het niet meer lang hoeft te duren eer hij de raad een brief kan sturen.

De **ChristenUnie**:
- is benieuwd hoe het staat met het afkoppelen van dakoppervlakken van de riolering; wethouder **Scheepers** heeft in Oost een aantal dakoppervlakken afgekoppeld, maar focust zich nu op de waterberging, wat een complex project is; dat levert ook het meeste op.

**GroenLinks**:
- informeert naar de stand van zaken van de multifunctionele accommodatie bij de Riebeeck, vraagt wanneer daarvoor een concreet plan is te verwachten en welke partijen daarbij betrokken zijn; wethouder **Scheepers** verwijst voor het antwoord op deze vraag naar een andere wethouder
    - **Hart voor Hilversum** vraagt ook om een toelichting.

De **SP**:
- verneemt graag of het college meer maatschappelijke organisaties van het Stadsfonds wil laten profiteren; wethouder **Scheepers** stelt dat in toenemende mate maatschappelijke organisaties van het Stadsfonds profiteren, zoals Tergooi ziekenhuizen en Jong Hilversummers; het Stadsfonds is zich bewust dat de hele breedte van niet particulieren meegenomen moet worden.

**Democraten Hilversum**:
- informeert naar het subsidieprogramma voor het Metropole Orkest en vraagt om uitleg over de € 100.000,- aan subsidie voor een nog niet bestaande organisatie, het Institute for Media Artificial Intelligence and Digital Trust op de Mediacampus; wethouder **Scheepers** heeft de intentie subsidie voor het Metropole Orkest te betalen uit het cultuurbudget, dat in de begroting is verwerkt; het genoemde media instituut bevindt zich nog in een onderzoeksfase;
- vraagt waar het subsidiebudget voor grote gesubsidieerde instellingen staat; wethouder **Scheepers** heeft nu specifieke subsidieregels voor o.a. cultuur gemaakt, waarmee de subsidiebovengrens wordt geregeld; in het Programma Wonen en Leven is het totale cultuurbudget opgenomen, waaronder de cultuurbegroting;
- vraagt het college naar de bereidheid subsidiebedragen met de raad te delen; wethouder **Scheepers** verwijst daarvoor naar de jaarrekening;
    - de **SP** verwijst naar de rekenkamer die heeft aanbevolen dat de raad moet kunnen toetsen of gewenste doelen behaald zijn; zij vraagt of bij de jaarrekening ook zal vermeld worden of die doelen behaald zijn; wethouder **Scheepers** wil dat ook doen en bij subsidieverlenging het behalen van doelen ook laten meespelen; over hoe de match tussen behaalde en mee te geven doelstellingen wordt gerapporteerd moet hij nog nadenken;

- de **SP** wil bij de jaarrekening kunnen controleren hoe doelen passen bij subsidie; wethouder **Scheepers** herinnert aan het advies van de rekenkamer te zorgen bij subsidieverlening veel nadrukkelijker de link leggen tussen beleidsdoelstellingen en subsidie als instrument; bij het vaststellen van de subsidie, een collegebevoegdheid, wordt expliciet getoetst wat het doel was en wat er daarvan is tot stand gekomen; daarvan wordt in de jaarrekening gewag gemaakt.

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt om uitleg welke de bedrijven zijn die banen bieden voor praktijkgeschoolden; wethouder **Scheepers** legt uit dat praktijkgeschoolde arbeidskrachten bijvoorbeeld in de detailhandel of de kleine maakindustrie werken; het in stand houden van die werkgelegenheid noemt hij echt belangrijk;
- het **CDA** vraagt of het college heeft overwogen niet in te zetten op nieuwe werkgelegenheid, maar op behoud van bestaande werkgelegenheid om de krapte niet te laten toenemen; wethouder **Scheepers** focust op groei van werkgelegenheid om te zorgen dat zoveel mogelijk Hilversummers een baan hebben plus op tekorten op de arbeidsmarkt.

Het **CDA**:
- mist de gebiedsagenda voor de Havenstraat en vraagt of is gekozen om daarop volgend jaar niet in te zetten; wethouder **Scheepers** bevestigt dat, omdat daar momenteel geen geld, tijd en capaciteit voor is; de Havenstraat verdwijnt echter niet van de agenda;
- de **SP** vraagt of de wethouder heeft gecommuniceerd met ondernemers van de Havenstraat over de stand van zaken; wethouder **Scheepers** communiceert goed met hen, ook over verwachtingen; ook heeft het college oog voor de oliebollenkraam.

De **SP**:
- wil weten of het mogelijk is om gemeentelijk vastgoed in te zetten voor maatschappelijke doelen; specifiek aandacht word gevraagd voor vastgoed waarin huurders zitten; wethouder **Scheepers** verkoopt geen vastgoed als er daarvoor beleidsdoelstellingen zijn; vastgoed is altijd ondergeschikt aan ander beleid; voor de zomer komt hij met een update van het vastgoed- en grondbeleid, waarbij deze aspecten worden meegenomen;
- vraagt de raad eerder mee te nemen met het nieuwe vastgoedbeleid, evenals de huurders van het gemeentelijke vastgoed; wethouder **Scheepers** zegt een keurige huisbaas te zullen blijven.

**Hart voor Hilversum**:
- dacht dat een ondernemersplatform al was opgericht; wethouder **Scheepers** bevestigt dat en dat omvat momenteel richting de tweehonderd leden; volgend jaar wil hij daarmee aan de slag gaan.

### 3.3 Vragen aan wethouder Heller

**BVNL**:
- vraagt of de kosten van vluchtelingenopvang in hotel Flora volledig door het COA vergoed zullen worden; wethouder **Heller** stelt dat de opvang plaatsvindt op basis van een overeenkomst tussen de exploitant en het COA; er is geen risico dat de gemeente voor die kosten wordt aangeslagen;
- de **PvdA** informeert naar de extra kosten voor de asielopvang; wethouder **Heller** antwoordt dat die kosten worden gedekt en geen sprake is van een tegenvaller;
- **Hart voor Hilversum** informeert naar het aantal opgevangen asielzoekers;
- de **SP** informeert naar oplossingen voor wachtlijsten voor de twee taalscholen; wethouder **Heller** stelt dat onderwijs een gemeentelijke verantwoordelijkheid is; over taalonderwijs en instroom in het regulier onderwijs is er overleg met de onderwijssector en dat loopt goed; er zijn wel minder kinderen uit Oekraïne dan verwacht.

Het **CDA**:
- vraagt of het college van plan is ondernemers te ondersteunen bij de transitie van milieuzones in verband met stijgende kosten; wethouder **Heller** antwoordt dat dat niet het geval is; er is geen geld opgenomen voor financiële vergoedingen aan ondernemers; draagvlak is wel een belangrijk aspect;
    - de **ChristenUnie** informeert of de financiële consequenties van het Fietsplan in de begroting worden meegenomen; wethouder **Heller** deelt mee dat dat nog niet het geval is, omdat er nog geen concreet plan is;
    - de **ChristenUnie** wil weten waarom snelfietspaden nodig zijn; wethouder **Heller** gaat het vooral om doorfietsroutes, die in het verleden snelfietsroutes werden genoemd;
    - **D66** vraagt of het STOMP-principe pas staand beleid is als de omgevingsvisie is vastgesteld; wethouder **Heller** ziet STOMP primair als een inrichtingsprincipe, dat het college wel degelijk bij herinrichtingen hanteert; het is geen beleidsmatig uitgangspunt; als de omgevingsvisie is vastgesteld wordt STOMP in de begroting opgenomen;
    - de **SP** is benieuwd of het college voldoende rekening houdt met het effect van omrijdend vrachtverkeer op andere wegen; wethouder **Heller** zegt van niet, omdat het klimaatakkoord gefaciliteerd wordt door rijksprogramma's.

**Hart voor Hilversum**:
- informeert waarom het tarief voor de eerste parkeervergunning van € 30,- naar € 40,- gaat, terwijl ook is gesteld dat de tarieven niet stijgen; wethouder **Heller** komt daarop terug;
    - de **VVD** vraagt of het uitkeringsbestand wordt bekeken en of mensen daaruit in aanmerking kunnen komen voor vacatures bij de gemeente; wethouder **Heller** matcht niet direct op gemeentelijke vacatures; het uitkeringsbestand bestaat in grote mate uit mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
    - **Democraten Hilversum** informeert naar het behoorlijk gestegen bedrag voor begeleide participatie en arbeidsparticipatie; wethouder **Heller** herinnert aan een raadsinformatiebrief daarover, waarin onderuitputting staat, die te maken had met marktpartijen; begin dit jaar is een nieuwe marktpartij gecontracteerd die meer inzet pleegt en die ook meer geld gaat kosten; er zullen daardoor meer mensen kunnen uitstromen.

De **SP**:
- zag oude kaderstellende nota's en vraagt of het college bereid is om deze te actualiseren; wethouder **Heller** heeft de meest recente versies vermeld en in de begroting staat het voornemen van het college welke nota's geactualiseerd worden;
- wil weten of de oude nota's wel representatief zijn voor het klimaat, zodat het wenselijk is die te actualiseren; wethouder **Heller** vindt het niet zodanig urgent dat het nodig is andere zaken daarvoor te laten liggen; als men extra zaken wil laten doen moeten er keuzes gemaakt worden.

**GroenLinks**:
- vraagt of aanvullend budget nodig is om de doelstellingen voor het armoedebeleid te behalen; wethouder **Heller** kondigt de beleidsnota armoede ter bespreking aan voor commissie en raad met een continuering van een aantal zaken tot 2026; verder zitten er geen financiële claims aan vast;
- vraagt zich af of het college te zuinig is voor mensen die het nodig hebben; wethouder **Heller** vindt dat oordeel aan de raad; het college komt met een voorstel naar de raad.

**BVNL**:
- ziet een significante stijging van de afvalstoffenheffing, die vervolgens weer zakt; het bedrag blijft wel stijgen; wethouder **Heller** kan die vraag niet beantwoorden;
    - **Hart voor Hilversum** vraagt hoe de stijging van parkeertarieven zich verhoudt tot de stelling dat de auto geen melkkoe mag zijn; wethouder **Heller** herinnert aan het

vastgestelde nieuwe parkeerbeleid, waarbij parkeerbeleid wordt uitgebreid tot de buitenschil, die kosten met zich meebrengt; de gemeente gaat niet meer geld verdienen dan al het geval is, namelijk € 1,6 miljoen; verhoging van tarieven komt door al vijf, zes jaar geen inflatie te hebben toegepast; nu wordt 10% in een keer doorgerekend; daarbij komen dus ook de bijkomende kosten van betaald parkeren; de gemeente verdient niet meer geld aan parkeren en dicht ook geen gaten vanuit parkeren in de begroting;

- **Hart voor Hilversum** ziet op sommige plaatsen een verhoging van 67%; wethouder **Heller** licht toe dat op sommige plaatsen betaald parkeren wordt ingevoerd; de wijziging in gebieden kan ertoe leiden dat mensen in een ander gebied komen te wonen, wat kan leiden tot andere en hogere tarieven.

**Hart voor Hilversum**:
- begrijpt dat de winst van het werkvoorzieningsschap Tomingroep er is om het verlies van de BV te compenseren; wethouder **Heller** bevestigt dat en stelt dat men die twee als een eenheid moet zien; het heeft te maken met de wijze van administreren; in de ene entiteit komen de vergoedingen per WSW'er binnen en in de andere entiteit zit de business.
    - de **PvdA** vraagt of het tijd wordt dat onderscheid tussen de bv en het schap op te heffen; wethouder **Heller** vindt daar wellicht heel veel voor te zeggen; er is nu een midterm review voor de Tomingroep; als die helder is kan men kijken of de juridische structuur kan worden gewijzigd; hij verwacht echter niet dat dat zal gebeuren, omdat dat nogal wat voeten in de aarde heeft.

De **VVD**:
- vraagt waarom het nog niet lukt om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen; wethouder **Heller** legt uit dat jarenlang er re-integratie-instrumenten waren die niet aansloten bij de doelgroep; dat is nu anders en nu voeren de eigen consulenten de regie; binnen afzienbare termijn zal hij raad en college plannen voorleggen om het bestand te verkleinen en de uitstroom te verhogen.

De **SP**:
- informeert naar de status van het energienet en de omgang daarmee in de toekomst wat betreft aansluiting van grote ondernemingen; wethouder **Heller** laat weten dat TenneT heeft afgekondigd dat grootverbruikers op een wachtlijst komen te staan; op korte termijn informeert het college de raad over deze problematiek en de verwachtingen;
- wil weten of die info ook over grote projecten gaat; wethouder **Heller** zegt toe de raad zoveel mogelijk te zullen informeren.

**GroenLinks**:
- wil weten wat er met extra middelen voor schuldhulpverlening is bereikt; wethouder **Heller** merkt op dat iedereen die vanuit vroegsignalering in beeld komt een aanbod krijgt; er is een vervelende fout geslopen in de streefwaarden in de begroting, omdat van de telsystematiek is afgestapt; het lijkt alsof er veel minder trajecten zijn weggezet; de cijfermatige terugval heeft in werkelijkheid niet plaatsgevonden; de juiste cijfers kan hij volgende week aan de raad doen toekomen;
- vraagt of op schuldhulpverlening bij het armoedebeleid wordt teruggekomen; wethouder **Heller** zegt toe dat te zullen doen;
    - de **SP** vraagt aandacht voor jongeren met schulden en onvoldoende inkomen, waarvoor er een landelijk project, 'Bouwdepot' bestaat; dat geeft jongeren inkomen en ondersteunt hen; wethouder **Heller** gaat dat project niet meer in de beleidsnota armoede opnemen.

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt of het college op de hoogte is van de regeling verduurzaming vastgoed en daarvan gebruik maakt; wethouder **Heller** beantwoordt die vraag bevestigend.

De **SP**:
- is benieuwd hoe minima-ouderen zich in de bus kenbaar maken, zodat zij gratis met het OV mee mogen rijden; wethouder **Heller** gaat twee jaar gratis vervoer voor deze mensen aanbieden; het aanmeldproces kan hij niet schetsen, maar hij komt wel met informatie naar de raad terug over de invoering van deze pilot.

### 3.4 Vragen aan wethouder Van Voorden

De **PvdA**:
- informeert hoe ver het college wil gaan in de verbreding van functies en activiteiten op Zonnestraal; wethouder **Van Voorden** komt in het eerste kwartaal met een gebiedskaart op hoofdlijnen, waarbij de bestaande regelgeving het uitgangspunt is.

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt te overwegen dat individuen ook het formulier voor de vrijwilligerspremie kunnen invullen; wethouder **Van Voorden** parkeert die vraag voor de veegronde, in verband met implicaties voor de bijstandsuitkeringen; nu moet men voor een organisatie vrijwilligerswerk doen wil men in aanmerking komen voor een vrijwilligerspremie; de implicaties van afschaffing daarvan kan hij niet overzien.

Het **CDA**:
- is benieuwd of een index van meer dan 6% voor Wmo- en jeugdzorgorganisaties implicaties heeft voor de begroting; wethouder **Van Voorden** verwacht niet dat met een index van 6% voor Wmo- en jeugdorganisaties de dienstverlening zal verschralen;
    - **Democraten Hilversum** vraagt aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren; wethouder **Van Voorden** heeft daarvoor geld in een startnotitie opgenomen;
    - **D66** vraagt of geld is opgenomen voor mantelzorg; wethouder **Van Voorden** antwoordt dat in de kadernota daarvoor geld is vrijgemaakt;
    - de **ChristenUnie** vraagt naar het actieprogramma mantelzorg; wethouder **Van Voorden** licht toe dat het gaat om het uitvoeringsprogramma dat in het eerste kwartaal komt;
    - **BVNL** vraagt of de streefwaarde van de waardering vermeld op bladzijde 61 van bezoekers en inwoners voor gemeentelijke dienstverlening naar een 9 kan; wethouder **Van Voorden** gaat al van een 7 naar 7,5; de intentie om te komen tot een hogere waardering is er wel.

De **ChristenUnie**:
- ziet de kosten van zorg in de begroting dalen, terwijl zorg eigenlijk duurder wordt; wethouder **Van Voorden** ontkent dat de kosten dalen; bezien wordt hoe meer mensen geholpen kunnen worden door maatwerk te vervangen door algemene voorzieningen;
- de **SP** vraagt hoe het college zorgt voor voldoende professionals bij algemene voorzieningen; wethouder **Van Voorden** stelt dat personeel overal een groot vraagstuk is; de reden van de ingezette beweging is meer mensen te kunnen helpen; er zijn ook vrijwilligers nodig om een professional te ondersteunen; dat gesprek is te voeren bij de beleidskaders;
- de **SP** herhaalt haar vraag hoe er bij begeleiding in de wijk voldoende professionals zullen zijn; wethouder **Van Voorden** vindt dat een bijkomend vraagstuk als de vraag toeneemt; dat vraagt flexibiliteit van de aanbieders en van de gemeente directe aansturing om tot een oplossing te komen;
- de **SP** informeert of er wachtlijsten kunnen komen voor algemene voorzieningen; wethouder **Van Voorden** wil die voorkomen;
- de **PvdA** stelt dat er geen controle is op de toestroom naar algemene voorzieningen; wethouder **Van Voorden** organiseert een voldoende team dat voorbereid is op een grote toestroom;

- de **SP** vraagt of daartoe een formatieberekening is gemaakt; wethouder **Van Voorden** heeft een subsidieberekening gemaakt en het is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de betreffende organisaties; gesprekken over caseload lopen continu;
- de **SP** wil die formatieberekening kunnen inzien; wethouder **Van Voorden** vindt dat meer uitvoering.

**GroenLinks**:
- vraagt een toelichting op het Oranjehuis (vrouwenopvang) in Almere en waarom de gemeente dat niet subsidieert; wethouder **Van Voorden** licht toe dat de gezamenlijke aanbesteding met de gemeente Almere bijna is afgerond; over de aanbesteding stuurt hij de raad een brief, ook over het jaar 2027 en de vraag over een oplossing voor de benodigde € 20 miljoen.

De **SP**:
- informeert naar de status van wachtlijsten bij de jeugdzorg en of de begroting voldoende middelen bevat om alles wat is gewenst te doen; wethouder **Van Voorden** start met een groot regionaal project om in-, door- en uitstroom te onderzoeken; dat heeft te maken met de organisatie van de jeugdzorg en landelijke ontwikkelingen; het veelkoppige monster wordt gestructureerd vanuit de regio aangepakt;
- wil informatie over het verloop van de wachtlijsten en vraagt of er geen professioneel personeel is of geen voldoende budget om dat te verwerven; wethouder **Van Voorden** kondigt een brief aan over wachtlijsten en de omgang van de regio daarmee; wachtlijsten zijn zichtbaar op de website van de regio;
    - **GroenLinks** herinnert aan de opdracht aan de wethouder om te komen met uitvoeringsnota's Wmo en jeugd voor Hilversum.

**Democraten Hilversum**:
- wil weten of er wachtlijsten zijn voor GGZ-patiënten en verwarde mensen; wethouder **Van Voorden** erkent dat er binnen de GGZ wachtlijsten zijn en er soms overbruggingszorg nodig is;
- ziet het aantal meldingen van verward gedrag alleen maar toenemen.

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt waarom er bezuinigd wordt op dagbesteding Wmo; wethouder **Van Voorden** bezuinigt niet op de dagbesteding; er is wel sprake van een verschuiving van taakvelden naar dagbesteding in de wijk;
    - **Democraten Hilversum** vraagt waarom geen subsidie aan HEELO wordt toegekend voor toegenomen personeelskosten; wethouder **Van Voorden** is nog met HEELO in gesprek, zodat hij daarover geen uitspraken wil doen;
    - de **SP** vraagt of het afschaffen van de dagbesteding is meegenomen in de fte-berekening van de wijkcentra en de begeleiding in de wijkteams**;** wethouder **Van Voorden** stelt dat het traject dagbesteding algemene voorziening een ander traject dan de buurtteams betreft; dat traject loopt nog met aanbieders; er was sprake van versnellingskamers, waarbij aanbieders is gevraagd om mee te denken over organisatie in 2025; zaken hebben wel met elkaar te maken;
    - de **SP** begrijpt nu dat de dagbesteding niet wordt wegbezuinigd en dat het geld en de in te zetten vrijwilligers ergens anders zijn ingezet; wethouder **Van Voorden** bevestigt dat.

De **ChristenUnie**:
- informeert naar de komst van de sociale kaart; wethouder **Van Voorden** kondigt die aan; er loopt nu een project, er is een programma van eisen gedefinieerd en er is een projectleider voor aangetrokken.

**GroenLinks**:

- vraagt wat de gemeente gaat doen aan preventie met betrekking tot algemene volksgezondheid; wethouder **Van Voorden** voert daarop nu geen lokaal beleid; de begroting vermeldt wel dat de gemeente lokaal gezondheidsbeleid gaat opstellen; dat wordt in 2024 vormgegeven;
- vraagt te concretiseren waar dat beleid al dan niet over zal gaan;; wethouder **Van Voorden** vindt dat vooruitlopen op de zaak; het gaat over heel veel terreinen;
- vraagt of het college daarbij vooraf aan de raad komt vragen wat die wil zien; wethouder **Van Voorden** komt bij de raad ophalen wat die belangrijk vindt;
    - de **PvdA** vraagt of het college rekening houdt met sociale economische verschillen; wethouder **Van Voorden** wil daarvan geen project maken; het college wil ongelijk investeren in gelijke kansen;
    - de **SP** heeft nog artikel-41 vragen over vapen uitstaan, wacht het antwoord daarop af en wil weten of het college voorlichting over jeugdgezondheid zoveel mogelijk integraal wil meenemen in de komende beleidsstukken; wethouder **Van Voorden** wil volksgezondheid uitzonderen van de beleidsnota's jeugd en Wmo, zodat hij daarop geen toezegging kan doen; er komt echter specifiek beleid omdat het een ander vraagstuk is;
    - de **SP** vraagt of er wachtlijsten in de jeugdzorg ontstaan vanwege het niet beschikbaar hebben van geschoold personeel of vanwege het niet hebben van middelen om dat personeel te werven; wethouder **Van Voorden** denkt dat de wachtlijsten met name zijn veroorzaakt door te weinig beschikbaar personeel.

De **SP**:
- vraagt of rekening is gehouden met wachtlijsten bij beschermd wonen en het niet toepassen van een landelijke indexering; wethouder **Van Voorden** heeft daarmee in de begroting geen rekening gehouden, maar houdt zich wel daarmee bezig; hij voorziet niet dat daarvoor extra middelen nodig zijn;
- wijst op een wachttijd van twee jaar voor een beschermde woning; wethouder **Van Voorden** wijst op een opschoning met een uitstap naar de Wlz;
- vraagt om onderzoek naar tijdelijk beschikbaar gemeentelijk vastgoed voor beschermd wonen; wethouder **Van Voorden** vindt dat een regionaal vraagstuk; in de regionale zorgvisie komt dit punt terug;
- vraagt of de wethouder open staat voor een motie over het afschaffen van Wmo-indicaties voor bepaalde tijd; wethouder **Van Voorden** stelt dat de raad altijd een motie kan indienen; waar ze niet nodig zijn wil hij indicaties voor bepaalde tijd afschaffen; het punt wil hij wel meenemen en een motie kan daartoe een aanmoediging voor het college zijn;
- is benieuwd hoe het college zal zorgen dat er voldoende geld is voor zorg op scholen; wethouder **Van Voorden** laat dat punt terugkomen in de HEA en de onderwijszorgarrangementen;
- wijst erop dat onderwijsgelden van het Rijk er straks niet meer zijn en vraagt hoe zorg op school dan alsnog te verkrijgen is; wethouder **Van Voorden** vindt dat een punt voor de beleidskaders en heeft nu geen indicatie dat er extra middelen voor nodig zijn;
- informeert naar een procesnotitie over huishoudelijke zorg, welke nota nog niet is gekomen en de urgentie van het probleem ook niet in de begroting is terug te zien; gevraagd wordt hoe dat komt; wethouder **Van Voorden** legt uit dat het vraagstuk complexer is dan alleen geld en regionaal wordt bekeken; er volgt een heroriëntatie op huishoudelijke zorg; welk proces volgend jaar gaat lopen; als blijkt dat meer middelen nodig zijn komt dat aan de orde;
- begrijpt niet waarom het onderwerp huishoudelijke zorg niet als beleidsdoel in de begroting is geadresseerd; de **voorzitter** stelt dat deze vraag al is beantwoord;
- vraagt of het college de economische visie op zorg, die uit 2009 dateert, wil herzien; wethouder **Van Voorden** heeft herziening van die visie niet gepland;
- wil weten op welke wijze het college de raad inzicht kan geven in subsidiestromen naar het sociaal domein; wethouder **Van Voorden** ziet veel dat gemeentelijke partners subsidies aanvragen; IZA- en GALA-gelden betreffen subsidie; verkregen subsidies zijn vaak gericht op

ondersteuning, zoals bij dakloosheid; vaak betreft het organisatorische subsidies in plaats van geld voor een bepaald project;
- informeert naar de mogelijkheid om zicht te krijgen op subsidies aan de gemeente en haar partners in het sociaal domein; wethouder **Van Voorden** vraagt zich af of de gemeente daarover gaat; als een organisatie subsidie aanvraagt moet die daarover ook zelf verantwoording afleggen; hij kan de raad wel een overzicht doen toekomen met subsidies die de gemeente zelf heeft aangevraagd;
- vraagt de wethouder te bewaken dat de drie oliebollenkramen kunnen blijven staan en kunnen blijven werken in de gemeente.

### 3.5 Vragen aan wethouder Van Hunnik

**D66**:
- vraagt of de financiële planning van het IHP volgens het college realistisch is, gezien er projecten achterlopen en duurder zijn geworden; wethouder **Van Hunnik** gaat uit van het oude IHP; projecten zijn verschoven en teruggetrokken; de wel uitgevoerde projecten vallen duurder uit; dat betekent dat zij voor iedere businesscase bij de raad moet terugkomen; het vertrouwen voor de komende tijd is goed, maar daarna moet er iets substantieel veranderen;
  - de **PvdA** vraagt of het college voor onderwijshuisvesting extra geld nodig heeft; wethouder **Van Hunnik** antwoordt dat het college er op basis van het IHP nog steeds kan uitkomen; bij actualiseren komen er veel meer projecten en moet er geld bij;
  - **GroenLinks** wenst een update van gesprekken over onderwijshuisvesting en wil weten of op het Arenapark een plek voor internationaal onderwijs gereserveerd moet blijven; wethouder **Van Hunnik** licht toe dat er daar vierkante meters zijn gereserveerd voor internationaal voortgezet onderwijs; een voorzieningengesprek gaat het college nog aan met de onderwijsbesturen; het kan zijn dat in het IHP mee te nemen, maar zij wil dat op korte termijn actualiseren;
  - de **SP** vraagt waarom zij niets terugleest over frisse scholen;
  - de **PvdA** vraagt hoeveel geld er meer nodig is en in hoeverre het kind risico loopt op een achterstand; wethouder **Van Hunnik** rekent nog aan het meer benodigde bedrag dat aanzienlijk zal zijn; kinderen lopen geen risico op achterstanden;
  - de **SP** vraagt of het extra budget in de begrotingsprognose al is meegenomen; wethouder **Van Hunnik** antwoordt dat het budget voor actualisering van het IHP terugkomt in de volgende begroting; het geld zit dus niet in de voorliggende begroting;
  - **D66** vraagt wanneer een krediet van € 500.000,- bij de raad voor meer ventilatie op scholen (blz. 218) wordt aangevraagd; wethouder **Van Hunnik** zegt dat geld nu al te gebruiken;
  - **GroenLinks** doet een dringend beroep op de wethouder huisvesting van internationaal onderwijs op het Arenapark in het IHP mee te nemen; wethouder **Van Hunnik** doet daarvoor haar uiterste best, maar dat zal nog wat overleg vragen;
  - de **SP** vraagt welke klasse van frisse school aan de € 500.000,- is gekoppeld en of er voor alle scholen een programma van eisen is opgesteld; wethouder **Van Hunnik** zegt dat zaken per geval worden bekeken;
  - de **SP** vraagt wat er gebeurt als er geen geld is voor het IHP; wethouder **Van Hunnik** neemt dat dan mee naar de voorjaarsnota.

**Democraten Hilversum**:
- is benieuwd of de hogere bedragen voor leerlingenvervoer in de begroting zijn meegenomen; wethouder **Van Hunnik** beantwoordt die vraag bevestigend;
  - de **ChristenUnie** wil de hogere kosten voor kortere ritten verklaard zien; wethouder **Van Hunnik** verklaart die verhoging door een enorme diversiteit aan onderwijsvoorzieningen in de gemeente; elke keer betaalt de gemeente het opstaptarief; in het voorjaar volgt een analyse en de verordening behoeft aanpassing.

De **SP**:

- is benieuwd of er voldoende geld in de formatie beschikbaar is om wachttijden voor paspoorten en vergunningverlening te verkorten; wethouder **Van Hunnik** erkent die wachttijden; het proces van vergunningverlening is langdurig en daarvoor herkent zij de wachttijden niet;
    - **Democraten Hilversum** vraagt een verklaring voor de wachttijd voor transgenders; wethouder **Van Hunnik** wil dat punt checken;
    - **D66** informeert hoe realistisch het verlagen van de externe inhuur zal zijn; wethouder **Van Hunnik** geeft alleen aan wat er nu bekend is wat er aan inhuur komt; bij de jaarrekening wordt vermeld wat er werkelijk aan inhuur is; de verwachting is dat de inhuur ongeveer op hetzelfde niveau blijft; voor de werkelijke cijfers moet men wachten op de jaarrekeningcijfers;
    - **GroenLinks** vraagt of de inhuur hetzelfde blijft ten opzichte van wat die was; wethouder **Van Hunnik** gaat er van uit dat het ongeveer is zoals het was.

**GroenLinks**:
- vraagt of de schuifruimte voor onderwijs in het STER-gebouw beschikbaar blijft en wat daarvoor nodig is; wethouder **Van Hunnik** heeft geld nodig om dat te kunnen verbouwen om het gereed te maken voor onderwijs; het geld is niet meegenomen in de voorliggende begroting en daarvoor komt zij nog naar de raad toe;
    - de **SP** vraagt of dan de extra kosten worden meegenomen vanwege de monumentale status van het gebouw; wethouder **Van Hunnik** neemt die kosten mee, maar het betreft geen gebouw met een enorme monumentale status;
    - de **SP** wil vervolgens weten hoe het college kan aangeven dat een gebouw niet in zijn geheel een monument is; wethouder **Van Hunnik** geeft daarop dan een toelichting; vooral de buitenkant is monumentaal; een kolom aan de buitenzijde moet gespaard worden.

De **ChristenUnie**:
- vraagt of in het budget van jongerenparticipatie rekening is gehouden met een vervolg van het project ‘Pizza en politiek’; wethouder **Van Hunnik** zou kijken om de jongerenparticipatie duurzaam te organiseren, waarbij het vooral van belang is dat jongeren zelf aangeven welke vorm die zou moeten hebben**;** volgens de daarover aangenomen motie zou er daarvoor een plan komen waarvoor middelen zouden kunnen worden aangevraagd; het is dus een kwestie van een nieuw beleidsstuk met een financiële paragraaf.

Het **CDA**:
- vraagt of het college met schoolbesturen in gesprek wil gaan om personeelstekorten terug te dringen en te ondersteunen bij het aantrekken van additioneel personeel; wethouder **Van Hunnik** informeert regelmatig hoe zaken ervoor staan en krijgt nog geen signalen dat het misgaat; de gemeente probeert te faciliteren; het onderwerp vat zij heel serieus op;
- vraagt of een in te voeren vierdaagse schoolweek een signaal is dat het misgaat; wethouder **Van Hunnik** vindt dat wel een signaal dat er serieus iets aan de hand is;

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt of er budgetten voor denksporten en ontspanningsverenigingen beschikbaar zijn en of zij die weten te vinden; wethouder **Van Hunnik** vindt denksporten even belangrijk als andere sporten; verenigingen zijn vaak aangesloten bij overkoepelende sportorganisaties van NOC*NSF; er zijn subsidies mogelijk voor denksportverenigingen en daarover worden ook mededelingen gedaan; ambtenaren sport kan daarover om informatie worden gevraagd; er is ook een schaaktoernooi op het raadhuis.

De **VVD**:
- vraagt of het aantal buurtsportcoaches voldoende is en wat ze opleveren; wethouder **Van Hunnik** heeft momenteel de beschikking over acht effectieve buurtsportcoaches; er is meer matching nodig in de komende sportnota; zij is tot nu toe heel tevreden; in de komende

sportnota volgt een evaluatie van de effectiviteit van de buurtsportcoaches; de evaluatie komt bij de nieuwe sport- en beweegnota;
    - de **SP** vraagt of bewoners een eigen bijdrage moeten gaan betalen voor buurtsportactiviteiten; wethouder **Van Hunnik** zegt van niet.

De **SP**:
- informeert naar keuzes gemaakt in de HEA en vraagt welk scenario is begroot; wethouder **Van Hunnik** stelt dat het scenario op basis van de oude HEA wordt geactualiseerd;
- informeert hoe de wethouder garandeert dat het geld beschikbaar is als de raad een maximaal scenario kiest; wethouder **Van Hunnik** wil eerst de HEA actualiseren en kijken wat die oplevert.

**GroenLinks**:
- informeert of voldoende middelen in de begroting zijn meegenomen voor de sport- en beweegnota; wethouder **Van Hunnik** laat weten dat nieuwe middelen meegaan naar de voorjaarsnota;
- stelt een vraag over het Van Riebeeckkwartier; wethouder **Van Hunnik** heeft een budget van € 25.000,- om onderzoek te doen naar het vervolg in het eerste kwartaal van 2024; de betrokken partijen krijgt de raad nog te horen.

### 3.6 Vragen aan burgemeester Van den Top
De **SP**:
- informeert naar het beschermen van politici en ambtenaren en de capaciteit om te zorgen dat werken en demonstreren veilig kan; burgemeester **Van den Top** heeft daartoe een manifest met betrekking tot politiemensen ondertekend; hij heeft niet de indruk dat de veiligheid van politiemensen niet op orde is; de veiligheid van politici in Hilversum is nog niet in het geding.

De **VVD**:
- vraagt waar de burgemeester de extra capaciteit van boa's zou willen inzetten; burgemeester **Van den Top** beschikt over 20 fte aan boa's; volgend jaar komen er 2 fte bij; Hilversum zit daarmee op een goede formatie; de beschikbare formatie wil hij ook bezet krijgen;
    - de **SP** hoorde van boa's dat zij hun werk niet goed kunnen doen vanwege vertraging bij beëdigingen en informeert naar de bereidheid om een samenwerkingsconvenant met omliggende gemeenten te sluiten; burgemeester **Van den Top** stelt dat beëdiging van boa's snel gebeurt, maar wel goede boa's gevonden moeten kunnen worden; Hilversum werkt al samen met andere gemeenten; er is een bestuurlijk interventieteam.

**Hart voor Hilversum**:
- lijkt het voorbarig het budget handhaving parkeren ineens te verhogen naar € 1,2 miljoen; burgemeester **Van den Top** reageert dat parkeren niet tot zijn portefeuille behoort.

De **SP**:
- vraagt of het college voldoende capaciteit en middelen heeft om juridische zaken goed af te handelen; burgemeester **Van den Top** heeft geen signalen dat er daar tekorten of problemen zijn.

## 4. Oordeelsvorming Programmabegroting 2024 en Belastingverordeningen 2024
**Hart voor Hilversum**:
- wijst op de financieel onrustige tijden, met onzekerheden in de bijdragen van het Rijk aan de gemeentelijke begroting in de jaren 2026/2027;
- vindt het prima dat de gemeente haar financiële buffer verder opbouwt;
- ziet de begroting een mooie leningenportefeuille tonen met een lange looptijd en lage rente, afgestemd op de financieringsbehoefte en complimenteert het college daarmee;
- vraagt het college waakzaam te blijven op de schuldenpositie;

- vraagt extra aandacht voor de ontwikkelingen in het MPG die effect hebben op de leningenportefeuille;
- is niet blij met de resultaten uit de jaarlijkse Hilversummonitor en vindt dat de beschrijving van de uitkomsten in de begroting de lading niet dekt; er is onrust in de top van het platform Hilversummers.nl, terwijl dat instrument juist kan bijdragen aan betrokkenheid van de inwoners bij het bestuur; dat vindt de fractie zorgwekkend;
- is van mening dat het welzijn van inwoners en ondernemers niet mag ondersneeuwen door grote projecten op het fysieke domein;
- hecht belang aan het oog houden voor het sociale domein;
- is positief over de voorliggende begroting;
- vindt de stijging van de tarieven voor straatparkeren van 10% uitlegbaar, maar voor de huidige buitenschil gaat het tarief met 81% omhoog, wat voelt als dat de automobilist uit de buitenschil een melkkoe is;
- wijst op de verhoging van het bezoekerstarief van € 0,40 per uur naar € 1,50 en € 1,60, een verhoging van 263%;
- stelt vast dat een bewonersparkeervergunning in de buitenschil met respectievelijk 33%, 67% en 88% euro omhoog gaat; voor de buitenschil; de tweede bewonersvergunning gaat het tarief met 67% omhoog; er is geen sprake van een reflectie of keuze;
- is meer voorstander van gefaseerd opschalen van handhaving, het afschrijven van investeringen op parkeerautomaten en inhoud en implementatie van gereguleerd parkeren.

**D66**:
- heeft zorg of de begroting een goede afspiegeling van de kosten is, zoals bij het IHP;
- maakt zich zorgen of de vervangingsinvesteringen riolering volledig te dekken zijn vanuit de rioolheffing en niet vanuit het activeren van investeringen;
- stelt voor om de rioolheffing meer te laten stijgen en de ozb minder hard omhoog te laten gaan en overweegt hierover een motie in te dienen;
- heeft de indruk dat de kwijtscheldingspost niet goed is verwerkt;
- wil met het extra geld voor handhaving van meervoudige bewoning niet vooruit laten lopen op nieuw beleid;
- is blij met de versimpeling van de precariobelasting, die echter op lange termijn behoorlijk blijkt op te lopen;
- is blij met de extra stijging van 1,6% voor subsidies;
- wil de begroting ambitieuzer laten worden, bijvoorbeeld op wonen en het realiseren van 3.000 woningen in 2030, gezien veel jonge mensen die een woning nodig hebben;
- is blij met het opnemen van dezelfde kpi voor cultuur en sport, maar wil streefwaarden daarvoor ook gelijk trekken;
- wil een gesprek voeren over criteria met betrekking tot het verkopen van gemeentelijke panden.

De **VVD**:
- is positief over de begroting en de belastingverordeningen;
- ziet prima financiële kengetallen met stijgende reserves en is daarover blij;
- maakt zich wel zorgen over de IHP-actualisatie;
- blijft aandacht vragen voor voldoende ruimte voor ondernemers;
- is blij met de ambitie om het percentage niet-sporters te laten dalen van 48 naar 40 en vraagt hoe het college 7.500 extra Hilversummers aan het sporten krijgt; zij overweegt een motie om iets met jeugdolympics te doen;
- maakt zich zorgen over het volume van 27% sociale woningen;
- vindt schoon, heel en veilig zeer belangrijk en wil de boa-capaciteit daarbij laten helpen;
- vraagt om een onderzoek om mensen in een uitkeringssituatie op te leiden als boa;
- kijkt uit naar de beloofde collegebrief over opleidingen die passen bij een baanaanbod;
- is het met Hart voor Hilversum eens dat parkeren geen melkkoe mag zijn en wil daarom scherp laten kijken naar opbrengsten ten opzichte van de kosten; extra opbrengsten moeten

terugvloeien naar parkeren in de meest brede zin, zoals naar aanleiding van een motie reeds is besloten.

**Democraten Hilversum**:
- vindt wachtlijsten bij het Sociaal Plein en de GGZ en de vastlopende zorg voor ouderen serieuze problemen;
- wil Hilversummers weer leren omkijken naar elkaar, door te starten met het uitvoeren van wijkgericht werken, investeren in wijken die dat het meest nodig hebben en ook zorgen voor meer groen en natuur, zodat mensen zich fysiek beter voelen, beter bestand zijn tegen stress en minder vaak een beroep doen op medische zorg;
- vindt de omgevingsvisie een van de belangrijkste dossiers het komend jaar en dat is bepalend voor haar opstelling over hoe middelen in de begroting worden aangewend op het gebied van bouwen en wonen, bereikbaarheid en het in balans houden van de tuinstad; dat is ook de betere weg om Hilversum financieel gezond te houden en nodeloze rentebetalingen te voorkomen;
- zet zich in voor een visie op de toekomst die recht doet aan wat de participatie door de samenleving heeft opgebracht;
- vindt het treurig dat het college een lage ambitie heeft om het vertrouwen bij de inwoners te vergroten; juist de omgevingsvisie biedt een uitgelezen kans om daarin verbetering te brengen;
- wil op korte termijn met de wethouder in gesprek over de voortgang van het nieuwe cultuurbeleid en de wijze waarop instellingen structureel of incidenteel, permanent of projectmatig hun bijdragen kunnen leveren; de vraat is of het in de begroting opgenomen budget toereikend is om die ambities te kunnen waarmaken; de gereserveerde € 100.000,- voor een nog niet bestaand instituut is een prima bron om daaraan toe te voegen;
- verheugt het dat ambtelijke capaciteitsproblemen tot het verleden behoren; de organisatie is volgens de wethouder niet onderbezet, wat zij een felicitatie waard vindt.

**GroenLinks**:
- vindt de financieel gezonde gemeente superfijn, waar bovenop nog € 2,9 miljoen uit de septembercirculaire beschikbaar is;
- constateert veel goede plannen voor de ruimtelijke stad en het sociaal domein;
- is blij met de door wethouder Walters gegeven opening dat een deel van de aanvullende € 2,9 miljoen beschikbaar is voor onderwijshuisvesting;
- wil niet tot 2025 wachten voor eventueel meer geld voor sport en bewegen;
- is van mening dat wethouder Van Voorden het met zijn portefeuille met verwijzing naar de regio ingewikkeld maakt; het gaat erom zorg te geven aan jeugd en mensen die dat nodig hebben;
- kondigt een amendement aan om staand in plaats van zittend te vergaderen.

De **PvdA**:
- ziet in de begroting 165 speerpunten, waarvan er slechts 65 SMART zijn geformuleerd;
- constateert dat de gemeente er financieel goed voor staat; schulden zijn met stijgende inkomsten goed te behappen;
- wil meer duidelijkheid over de voor de veiligheidsregio opgenomen gelden;
- denkt anders over het antwoord op de vraag of de juiste keuzes gemaakt worden;
- vindt de tweedeling ook in Hilversum steeds tastbaarder worden;
- zou het mooi vinden als er langer dan 2024 zekerheid is om inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum gebruik te laten maken van bepaalde regelingen;
- vindt het zuur om te lezen dat er dit jaar 239 minder sociale huurwoningen komen;
- is niet voor het bouwen van woningen met een oppervlakte van 24,5 m² met een maximale sociale huur;
- wil structureel en langjarig investeren in bestaanszekerheid, onderwijskansen en zorg om mensen echt perspectief op verbetering te geven en kondigt daarover een voorstel aan.

Het **CDA**:

- vindt de begroting een goed vertrekpunt en een gezonde financiële buffer voor de komende jaren bieden;
- ziet de komende jaren fors worden geïnvesteerd in het fysieke en sociale domein;
- wil goed laten kijken naar kostenstijgingen, die in het fysieke domein eerder geaccepteerd worden;
- gaat er van uit mensen boven stenen te plaatsen;
- vraagt aandacht voor de personeelstekorten in de zorg, onderwijs en bij de politie en andere maatschappelijke sectoren;
- vindt het nodig op korte termijn te werken aan het actieprogramma vrijwilligers en mantelzorg; wijkplannen, wijkgericht werken en buurtteams zijn ook nodig en zijn een speerpunt;
- is van mening dat een open bestuurscultuur nodig is, omdat steeds meer inwoners het vertrouwen in het bestuur kwijtraken; bij meer projecten groeit er onvrede door onmacht; de inwoner vecht tegen bureaucratie;
- wenst zichtbare en meetbare voortgang in de participatie van inwoners; een actieplan kan daarbij helpen;
- complimenteert het college met de positieve ambities in de begroting, zoals op het gebied van verkeersveiligheid, beheerst en voldoende bouwen ook voor cruciale beroepen en sociale huur, de beperkte stijging van de lasten, vooruitgang op het parkeerbeleid, het beperken van de recreatieve druk en het geld vrijmaken om de holocaustherdenking levend te houden;
- moet financiële keuzes maken om gezond te blijven en zal het college scherp blijven volgen om ambities te bereiken.

De **SP**:
- roept het college op om de ontbrekende speerpunten ook SMART te maken;
- stelt vast dat grote projecten heel veel mogen kosten en veel risico's bevatten;
- ziet dat er minder gekozen wordt voor mensen;
- concludeert dat diverse problematiek niet benoemd wordt, zoals wachtlijsten en beschermd wonen;
- constateert dat geld voor de HEA en frisse scholen nog vrijgegeven moet worden; er is nog wel € 10 miljoen nodig om te investeren in het sociaal domein;
- zou graag zien dat diverse oude beleidsplannen op het sociaal domein worden geactualiseerd;
- kondigt voorstellen aan over frisse scholen klasse B, onderwijs en zorg, verantwoording van subsidierelaties, maatschappelijk vastgoed in relatie tot maatschappelijk nut, langdurig onbepaalde tijdindicaties voor de Wmo, fatsoenlijke begeleiding in de wijkteams; energiecompensatie en een bouwdepot voor ondersteunde jongeren;
- doet een last call voor de kunstuitleen;
- beveelt goede plekken voor de oliebollenkramen aan;
- stelt dat de koffie in het raadhuis beter moet worden;
- stelt graag geld voor de jeugdzorg beschikbaar;
- wil sterker zijn op het gebied van voorlichting te behoeve van voorkoming van ziekten;
- wil zoveel mogelijk gemandateerde zaken uit de regio terugnemen;
- wenst te blijven strijden voor een goed OV zodat de centrumgemeente goed bereikbaar is.

De **ChristenUnie**:
- ziet een begroting waarin erg veel geld overblijft, maar wil voor de lange termijn realistisch zijn;
- denkt dat de begroting nog realistischer kan; de uitgaven op onderwijs en zorg zijn hoog;
- hoopt voor mensen te kiezen in plaats van voor megalomale plannen;
- ziet dat Hilversum de afgelopen jaren in welvaart is toegenomen; de rijkdom heeft ook negatieve effecten, zoals op de natuur, het klimaat en de derde wereldlanden;
- wil een begroting hebben waarin brede economie-effecten in aanmerking worden genomen;
- mist de opvang van asielzoekers in de begroting;
- wil blijven bouwen voor de doorstroming op de woningmarkt; onduidelijk is nu hoe vraag en aanbod binnen Hilversum op elkaar aansluiten;

- beschikt graag over een duidelijke planning voor de woonzorgvisie;
- wil het afkoppelen van regenwater van dakoppervlakken op de riolering prioriteren;
- wenst te investeren in een veilig en comfortabel fietsnetwerk;
- kijkt uit naar het actieplan mantelzorg;
- meent dat zorg laagdrempeliger moet worden, een sociale kaart kan daaraan bijdragen;
- wil vertrouwen in het gemeentebestuur laten toenemen, om te beginnen bij jongeren.

**BVNL**:
- wenst voor Hilversum een groen dorp met stads karakter om te kunnen werken, wonen en recreëren;
- wil betaalbare woningen, verkeersvriendelijke straten en groene wijken;
- wil de instroom van migranten indammen, hotels weer voor toeristen bestemmen, vertraagde bestemmingsplannen laten oppakken en statushouders gelijke kansen op de woningmarkt laten hebben gelijk aan de woningzoekende Hilversummer;
- vindt hoogbouw soms onvermijdelijk, maar wil geen versteende en verdichte stad;
- zadelt inwoners niet op met hoge kosten voor weinig rendement;
- stelt dat werken en ondernemen weer moet lonen, waarbij men kan investeren binnen de menselijke maat;
- wil het centrum aantrekkelijk houden met betaalbaar parkeren;
- houdt de straten milieuvriendelijk door afval ondergronds in te zamelen;
- pleit voor het terugdringen van het aantal subsidies;
- hoopt 600 jaar Hilversum samen te gaan vieren.

*Debat*
**Hart voor Hilversum**:
- herkent zich niet in de stelling van de SP dat zij de risico's bij grote projecten luchthartig opneemt; zij bevraagt de wethouder namelijk over projecten en het MPG, ook in de vergaderingen van de Audit- en rekeningcommissie; de fractie verzoekt de SP om die stelling te onderbouwen, omdat die wellicht een ander beeld van het proces heeft of deskundiger is dan Hart voor Hilversum; de **SP** ziet dat het college grote risico's neemt, die gaan over geld; uiteindelijk betalen Hilversummers de rekening, wat nu gemakkelijk wordt besloten; grote bedragen in het sociaal domein krijgt zij zelf echter niet voor elkaar; een aantal projecten zou de SP anders aanpakken; zij vindt het te luchthartig risico's te lopen zonder goede risicoanalyses te hebben gemaakt ; als men veel geld leent moet men daarvoor vroeg of laat betalen;
  - **D66** meent dat de gemeente ook risico's kan lopen over scholenbouw;
  - de **VVD** wil weten welke zaken de SP uit de regio wil terughalen, terwijl uitvoering door de regio efficiënter is; een investering met een uitgave vergelijken is volgens haar niet correct; de **SP** vindt investeren in mensen geen kosten en had investeringen in panden anders willen doen; de gemeente moet volgens haar goed grip hebben op gemaakte keuzes
  - de **PvdA** vraagt wat de VVD van de kwalificatie vindt dat de automobilist als melkkoe wordt gebruikt; de **VVD** kan zich daarin vinden gezien de overwinst op parkeren; een investeringsbedrag in een gebouw betreft geen kosten, maar rente en afschrijving.

De **PvdA**:
- hoorde van GroenLinks dat kinderen wel risico lopen in onderwijsgebouwen gezien het klimaat daarin, terwijl de wethouder anders beweerde; zij vraagt de wethouder daarop te reflecteren; wethouder **Van Hunnik** heeft de vraag opgevat als zijnde dat het gaat om risico's in het algemeen; het is een wettelijke taak om kinderen in een goed onderwijsgebouw onder te brengen, wat ook gebeurt; in die zin vat het college zijn wettelijke taak serieus op;
- vraagt hoe GroenLinks de uitspraak heeft bedoeld dat kinderen wel risico's lopen;
  **GroenLinks** zal de raad twee artikelen over slechte leerprestaties door slechte ventilatie via de griffie doen toekomen.

De **SP**:
- informeert naar de herkomst van het bedrag van € 500.000,- voor frisse scholen; wethouder **Walters** licht toe dat het bedrag uit het coalitieakkoord komt; het is een sterretjespost die bij het IHP kan worden ingezet voor frisse scholen;
- stelt voor dat alle scholen een programma maken voor frisse scholen minimaal klasse C, waarover zij een motie aankondigt.

**GroenLinks**:
- vindt € 500.000,- onvoldoende om het IHP te financieren en wil een fris leerklimaat aan klasse C laten voldoen; wethouder **Van Hunnik** neemt dat punt mee naar het IHP; de **SP** vraagt het college om ook de kosten van het voldoen aan klasse B uit te rekenen.

**D66**:
- pleit ervoor om de heffing op terrassen conform de inflatie aan te passen en niet hoger te laten stijgen; de **VVD** is nu niet voor stijging van de precariorechten voor een bepaalde groep; zij wil de impact van een stijging beter begrijpen; **D66** zou daarover graag een debat hebben gevoerd;
    - de **PvdA** informeert naar de effecten van een stijging van de rechten voor een bepaalde groep; **D66** antwoordt dat alleen de ondernemers met terrassen meer gaan betalen en vraagt zich af of dat fair is; de **PvdA** weet dat ondernemers met terrassen een aantal jaren geen precariorechten hebben hoeven te betalen en vraagt in hoeverre D66 in haar argumentatie daarmee rekening heeft gehouden; wethouder **Walters** heeft gemeend de kosten van een versimpeling terug te halen en heeft de precariorechten vergeleken met andere gemeenten; Hilversum zit in 2023 op € 48,94, in Zaanstad betaalt men € 58,68, in Utrecht € 46,40, in Haarlem € 88,-- en in Amersfoort € 48,--; de precariorechten stijgen niet echt heel veel; sommige terrassen zijn ook uitgebreid en hebben luifels gekregen, zodat meer winst daarop te maken is; het college kijkt ook naar de vergelijking met andere steden;
    - de **PvdA** vraagt of ondernemers met terrassen als melkkoe zijn beschouwd en of de uitbreiding van de terrassen definitief is geworden; **D66** gaat het om rekening te houden met groepen die zwaarder worden belast; een deel van de ondernemers heeft een voordeel en een ander deel een substantieel nadeel;
    - wethouder **Scheepers** gaat de uitbreiding van de terrassen volgend jaar evalueren en dan volgt een besluit of de uitbreiding definitief wordt.

**Hart voor Hilversum**:
- vraagt of de eerste parkeervergunning per woning niet in leges stijgt en of bij gefaseerd invoeren van een nieuw systeem ook gefaseerd opschalen nodig is; wethouder **Heller** herinnert aan het op 19 juli jl. vastgestelde nieuwe parkeerbeleid, waarbij ook de verschillen ten opzichte van de nieuwe situatie zijn geduid; de prijs van de eerste parkeervergunning in het centrum blijft gelijk op € 75,-; de prijs voor een eerste parkeervergunning in de schil daalt voor een deel van de huishoudens van € 50,- naar € 40,-; voor een ander deel stijgt de prijs van € 30,- naar € 40,-; de door Hart voor Hilversum vermelde stijging komt omdat er buiten het centrum nog maar één schilgebied is; in totaal stijgen de parkeeropbrengsten, maar de kosten stijgen ook; het positieve saldo is in de nieuwe situatie € 31.000,- lager; het nieuwe systeem bevat een opbouw zowel in opbrengsten als kosten;
    - de **VVD** vraagt of het woord 'verdienmodel' in plaats van 'melkkoe' op het onderwerp van toepassing is; **Hart voor Hilversum** vindt verdienmodel inderdaad het juiste woord;
    - **D66** merkt dat het principe van STOMP als speerpunt in de begroting wordt losgelaten en wordt gewacht op de vaststelling van de omgevingsvisie; gevraagd wordt hoe GroenLinks daarnaar kijkt; **GroenLinks** is enthousiast over STOMP, teneinde te zorgen voor een veilige omgeving; dat principe staat voor haar nog als een huis;
    - de **ChristenUnie** stelt dat STOMP al beleid is en vindt dat het principe ook in de omgevingsvisie een plek moet krijgen;

- **Democraten Hilversum** is het eens met het gebruiken van het STOMP-principe als leidend principe voor de inrichting van de ruimte;
- **D66** vraagt of de VVD dat ook vindt; de **VVD** wil bij prioritering eveneens het STOMP-principe aanhouden;
- de **PvdA** vraagt of D66 tevreden is met de reacties; **D66** is dat niet, omdat STOMP als leidend principe voor mobiliteit in de begroting had moeten staan; het gevoel is dat men toch terugkrabbelt; het **CDA** is het daarmee niet eens; concrete plannen in de mobiliteitsvisie zijn namelijk wel vastgesteld;
- de **ChristenUnie** vraagt of nog iets aan het Fietsplan moet gebeuren; **D66** is het daarmee eens en wil daarover een amendement maken.

De **SP**:
- vraagt hoe Democraten Hilversum rijmt dat er geen ruimte is om kadernota's te actualiseren terwijl er genoeg ambtelijke capaciteit zou zijn; **Democraten Hilversum** is daardoor ook verrast;
- de **VVD** ziet er 46 fte bijkomen en vindt dat geen cynisme verdienen, omdat het gaat om een opschaling; **Democraten Hilversum** is het daarmee eens; in haar vrolijke afsluiting van haar pitch kan een milde ironie schuilen.

**BVNL**:
- informeert waar de ChristenUnie meer asielzoekers in Hilversum wil opvangen; de **ChristenUnie** kan dat niet aangeven, maar heeft het onderwerp genoemd vanwege de landelijk aan de orde zijnde spreidingswet, waardoor ook Hilversum haar verantwoordelijkheid moet nemen;
- vindt het gedurfd dat Hilversum heeft gezegd vol te zitten, zodat zij zich afvraagt waar de ChristenUnie die asielzoekers wil laten; de **ChristenUnie** verwijst naar haar eerder gegeven antwoord en wacht op wat uit het onderzoek komt naar meer mogelijkheden; de **PvdA** ondersteunt de ChristenUnie, omdat de gemeente een maatschappelijke plicht heeft te vervullen; de fractie blijft weg van de vraag welke vluchtelingen al dan niet mogen worden opgevangen, waarover internationale afspraken zijn gemaakt; **GroenLinks** sluit zich bij de PvdA aan wat betreft de status van vluchtelingen; zij wil het niet zover laten komen dat de gemeente gedwongen wordt mensen op te vangen.

**Democraten Hilversum**:
- vraagt de VVD om een aangekondigde motie over sport toe te lichten; de **VVD** wil scholen en sportverenigingen in het kader van Hilversum 600 met elkaar verbinden en het college verzoeken daarnaar met speciale aandacht te kijken;
- **D66** ondersteunt de VVD, maar ziet in de begroting geen middelen om sportzaken mogelijk te maken, terwijl de VVD in de coalitie zit; de **VVD** kijkt uit naar de sportnota, omdat zij niet weet wat zij direct moet doen;
- de **SP** weet wel wat de VVD aan sport moet doen, namelijk sport en preventie op een goede manier in de HEA krijgen; de **VVD** heeft daartoe al opgeroepen.

**GroenLinks**:
- wil meer van de plannen van de PvdA weten; de **PvdA** wil graag meer dingen in samenhang met elkaar brengen en faciliteren dat mensen op een gelijkwaardige manier aan de samenleving kunnen deelnemen; het gaat om een programmatische structurele aanpak; programma's zijn nu nog niet integraal;
- wethouder **Van Voorden** vindt IZA en buurteams belangrijk; er wordt een beleidsnota gemaakt voor zes jaar.

Het **CDA**:
- vraagt of de SP personeel elders wil wegkopen en of die zich realiseert wat dat betekent; de **SP** wil zorgen voor de jeugd van Hilversum; het **CDA** waarschuwt voor een prijsopdrijvend

effect; de **SP** merkt op dat men dan in een markt terecht komt met wel voldoende geschoold personeel.

De **VVD**:
- vraagt hoe het CDA kijkt naar het beheersbaar houden van de zorgkosten; het **CDA** wijst op de afspraak dat nieuw beleid moet leiden tot resultaat in kwaliteit, minder wachtlijsten en het beheersbaar houden van de kosten; dat kan niet in één dag; eerst wil zij de effecten van beleid zien en het is haar overtuiging daarmee ook doelmatig en effectiever te kunnen werken; de **VVD** is het daarmee eens zolang investeringen leiden tot het beheersbaar maken van kosten op de lange termijn; de **PvdA** wijst erop dat het budget vooral is gestegen vanwege de opvang van Oekraïners
    - de **ChristenUnie** vraagt hoe het CDA de uitspraak vorm geeft dat mensen boven stenen gaan; het **CDA** wil in tijden dat men wel keuzes moet maken kiezen voor investeren in mensen in plaats van investeren in stenen.

De **SP**:
- stelt ook mensen boven stenen en wil ook investeren in hen die levenslang hulp nodig hebben;
- heeft al eens gepleit voor het IJslands preventiemodel en raadt de wethouder en de raad aan daarnaar goed te kijken; **GroenLinks** vraagt medewerking aan een amendement om te stoppen met de borrel na de raadsvergadering; de **SP** zegt dat toe, maar wijst op de veel grotere problemen die spelen;
- kondigt een motie ‘Bouwdepot’ aan om jongeren meer inkomen te geven.

**D66**:
- suggereert op kortere termijn over de participatienota te spreken, om het niet heel 2024 te moeten doen met de participatieleidraad; de **PvdA** pleit al langer voor een participatieverordening die volgend jaar verplicht wordt; daaraan wil zij ook voorrang geven, wat betekent de leidraad te evalueren;
- wil daartoe dan extra geld reserveren en is benieuwd welk tijdpad het college in gedachten heeft; wethouder **Walters** kondigt eind dit jaar de startnotitie aan en verwacht nog een heel jaar ermee bezig te zijn; over meer planning beschikt zij nog niet;
    - de **SP** onderschrijft het pleidooi van D66 en wil de verordening er binnen een half jaar laten zijn; **D66** kondigt daartoe een amendement aan;
    - **Democraten Hilversum** is ook groot voorstander van een participatieverordening en denkt graag mee over een amendement;
    - de **VVD** wil niet net doen alsof er nu niet wordt geparticipeerd; wethouder **Scheepers** sluit zich daarbij aan.

Het **CDA**:
- hoorde van de PvdA niet te klein te bouwen en vraagt of zij daar iets mee wil gaan doen; de **PvdA** wijst op een woningwaarderingsstelsel, waardoor men heel klein kan bouwen, kleiner dan 24,5 m² per woning, die dan voor ruim € 700,- per maand verhuurd kan worden; zij vindt echter dat een woning groter moet zijn dan 24,5 m² en kondigt daarover een voorstel aan;
    - de **SP** is het ermee eens niet te klein te bouwen, maar een deel van de woningen kunnen kamers zijn, die wel kleiner dan 24,5 m² kunnen zijn; de **PvdA** vindt 18 m² een heel fatsoenlijke norm; een kamer en een sociale huurwoning zijn twee verschillende dingen;
    - wethouder **Walters** reageert op de PvdA en wil kijken wat het voorstel doet; als het gaat om een studio met een lage huur kan het om een betaalbare plek gaan; het moet echter niet om winstbejag gaan;
    - **Hart voor Hilversum** ontkent het beeld dat projectontwikkelaars veel aan woningen verdienen; de **PvdA** heeft dat niet gezegd, maar constateerde wel een gat in de wetgeving dat kan worden gerepareerd;
    - de **SP** ondersteunt de PvdA in het minimale aantal vierkante meters en heeft niet veel vertrouwen dat particuliere eigenaren sociale huren zullen vragen.

**D66**:

- vraagt of het wenselijk is criteria mee te geven voor te verkopen panden, zodat de schaarse functie kinderdagverblijf in zo'n pand kan blijven zitten; **Hart voor Hilversum** wijst op het staande beleid gemeentelijke panden te verkopen tenzij die te willen behouden; als daarin een kinderdagverblijf zit kan dat een probleem krijgen; niet bekend is of daarvoor het beleid moet veranderen; de fractie kan zich voorstellen daarop te verfijnen;
    - wethouder **Scheepers** heeft in principe geen beleid voor kinderopvang; de casus van een recent in de verkoop staand pand heeft het college ertoe genoodzaakt om te kijken of het wenselijk is te kijken of plekken die nu voor kinderopvang beschikbaar zijn dat nu niet meer zijn; er is nu grote schaarste aan kinderopvangplekken; het college kijkt daarom heel grondig naar te verkopen vastgoed, waarbij zorgvuldig een afweging wordt gemaakt over kinderopvang;
    - de **SP** neemt aan dat de toezegging over een lijstje met te verkopen maatschappelijk vastgoed en de te maken afwegingen nog geldt; wethouder **Scheepers** wil bij het maken van nieuw beleid de hele lijst nog een keer tegen het licht houden en die met de raad delen.

*Advisering aan de raad*
**GroenLinks,** het **CDA,** de **VVD** en de **ChristenUnie** adviseren positief.

De **SP**, **Hart voor Hilversum, D66, Democraten Hilversum** en de **PvdA** maken een voorbehoud.

**BVNL** adviseert negatief.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.04 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 15 november 2023.
De griffier, ·····  De voorzitter,

B. van 't Westeinde  G.M. van den Top.